

**Першому віце-прем'єр-міністру
України – Міністру
економічного розвитку
і торгівлі України
Кубіву С. І.**

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

Від: директора департаменту оборони та безпеки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Плахути В. О.

Стосовно: розроблення проекту Державної цільової програми розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2020 року (далі – Державна програма).

Суть справи:

Департаментом оборони та безпеки на виконання відповідних доручень здійснюється розроблення проекту Державної цільової програми розвитку оборонно-промислового комплексу України на період до 2020 року (далі – Державна програма).

З початку 2016 року відповідним дорученням Прем'єр-міністра України Яценюка А.П. до розроблення Державної програми залучено ДК “Укроборонпром”, який двічі подавав до Кабінету Міністрів України свої пропозиції до проекту цієї програми.

Мінекономрозвитку при опрацюванні зазначених проектів висловлювало зауваження, які стосувалися невиконання вимог Стратегій національної безпеки, Воєнної доктрини та Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, а також неузгодженості з Державною цільовою оборонною програмою розвитку озброєння та військової техніки на період до 2020 року.

Головним зауваженням до всіх проектів є відсутність будь-яких розрахунків (навіть методик розрахунків) обсягів державних коштів та обґрунтування їх розподілу на виконання завдань і заходів Державної програми. Концепцію розвитку сектору оборони та безпеки України визначено лише загальний обсяг щорічних видатків на розвиток оборонно-промислового комплексу (не менш ніж 0,5 відсотка від ВВП, що складає до 2020 року майже по 12,0 млрд гривень на рік). Розподіл таких видатків по завданням та заходам (хоча б і орієнтовно) розробниками проведено на непрозорій основі, без надання будь-яких фінансово-економічних та техніко-економічних розрахунків, інших обґрунтувань, а це в свою чергу суперечить вимогам Закону України “Про державні цільові програми” та постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм”.

В контексті наведеного вище доповідаю, що під особистим керівництвом заступника Міністра Бровченка Ю.П. до Міністерства був внесений проект Державної програми, розроблений невідомими авторами.

18.08.2016 мені, як директору департаменту, та керівникам структурних підрозділів департаменту такий проект Державної програми було надано на ознайомлення заступником начальника відділу економіки оборони та безпеки управління воєнно-економічної політики департаменту оборони та безпеки Горпинич Іриною Георгіївною без пояснення його походження.

22.08.2016 проект Державної програми, погоджений з юридичним департаментом, без мого відома був зареєстрований в міністерстві та розісланий на погодження до заінтересованих державних органів (вих. від 22.08.2016: № 2712-04/830-03дск – до 13 адресатів, № 2712-04/831-01дск – Апарат РНБО, № 2712-04/832-07дск – Держекспортконтроль, № 2712-04/833-07дск – ДК

“Укроборонпром”). Встановленим порядком проект у департаменті не опрацьовувався.

На мою вимогу надати письмове пояснення своїм діям, пов'язаним з реєстрацією та відправкою документів, розроблених за межами департаменту та непов'язаних з діяльністю відділу та управління (вих. від 22.08.2016: № 2712-04\830-03дск – до 13 адресатів, № 2712-04/831-01дск – Апарат РНБО, № 2712-04/832-07дск – Держекспортконтроль, № 2712-04/833-07дск – ДК “Укроборонпром”), Горпинич І.Г. категорично відмовилася надавати такі пояснення.

Під час ознайомлення з проектом було з'ясовано його відмінність від попередніх проектів, підготовлених ДК “Укроборонпром” в частині зменшення обсягів фінансування. Але спільною ознакою проектів залишається:

1. порушено послідовність у розробці та впровадженні довгострокових та середньострокових програмних документів с сфері забезпечення національної безпеки, а саме: проект Програми приймається без прийняття Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України;
2. відсутність розрахунків загальних обсягів державних коштів та обґрунтування їх розподілу на виконання завдань і заходів програми, а також пояснень причини невідповідності положенням Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, (щодо обсягів фінансування для розвитку оборонно-промислового комплексу у розмірі 0,5 відсотка валового внутрішнього продукту). **При цьому прогнозні обсяги фінансування складають 19197 млн. грн.;**
3. неузгодженість з Державною цільовою оборонною програмою розвитку озброєння та військової техніки на період до 2020 року.

4. відірваність змісту заходів реформування та розвитку ОПК від реформ, що проводяться у державному секторі економіки, зокрема щодо впровадження сучасних форм державного й державно-приватного управління та державного регулювання у цьому секторі економіки;

5. відсутність у проекті програми заходів, спрямованих на підтримку та розвиток недержавного сектору оборонної промисловості (за результатами виконання у 2015 році державного оборонного замовлення, приватні підприємства зайняли значне місце в обсягах виконаних робіт, наданих послуг та поставок продукції);

6. відсутність в очікуваних результатах інформації про прогнозований обсяг зростання виробництва та реалізації продукції, експорту, надходження до бюджету в розрізі основних податків та обов'язкових платежів підприємств оборонно-промислового комплексу в результаті виконання запропонованих заходів та отримання запланованого обсягу фінансування по рокам.

Крім цього, в проекті Державної програми запропоновано застарілий механізм державної підтримки, притаманний радянській адміністративно-плановій економіці, а саме - державне оборонне замовлення на підготовку (розширення) виробництва та створення спеціальних технологій для виробництва продукції оборонного призначення. У сучасному світі вартість виробничих та науково-технологічних витрат виробників ураховується у вартості продукції. Виключення із законодавства такого виду робіт лише буде сприяти ефективному використанню коштів державного бюджету та стимулювати поліпшення стану технологічної підготовки підприємств.

У разі реалізації такої Державної програми без впровадження ефективного механізму контролю державної підтримки розвитку оборонного сектору

економіки слід очікувати безконтрольного, нецільового та неефективного використання бюджетних коштів.

Мінекономрозвитку, яке визначене в проекті Програми державним замовником – координатором програми та головним розпорядником коштів державного бюджету для виконання всіх завдань та заходів Програми, очікує доля формального замовника, як і виконання міністерством функції державного замовника з оборонного замовлення. Необхідно скасувати функцію МЕРТ як державного замовника з оборонного замовлення, що усуне конфлікт інтересів при виконанні міністерством функцій уповноваженого центрального органу виконавчої влади щодо координації діяльності з реалізації державного оборонного замовлення. Фактично, Мінекономрозвитку просто може стати “джерелом” безвідсоткової та безповоротної державної допомоги.

Виходячи з вищевикладеного прошу про наступне:

1. дотримуватись послідовності у розробці та впровадженні довгострокових та середньострокових програмних документів с сфері забезпечення національної безпеки, а саме: першочергово прийняти Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України, з подальшим прийняттям відповідних державних програм на середньостроковий період, в першу чергу Програми реформування та розвитку ОПК 2020

2. зобов'язати ДК «Укроборонпром» як основного виконавця завдань та заходів Програми:

- надати розрахунки загальних обсягів державних коштів та обґрунтування їх розподілу на виконання завдань і заходів програми,
- привести свої пропозиції до Програми у відповідність до положення Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, (щодо обсягів

фінансування для розвитку оборонно-промислового комплексу у розмірі 0,5 відсотка валового внутрішнього продукту);

- узгодити свої пропозиції до Програми з заходами Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки на період до 2020 року.
- надати інформацію про прогнозований обсяг зростання виробництва та реалізації продукції, експорту, надходження до бюджету в розрізі основних податків та обов'язкових платежів підприємств оборонно-промислового комплексу в результаті виконання запропонованих заходів та отримання запланованого обсягу фінансування по рокам.

3. надати доручення щодо внесення змін до актів законодавства щодо вилучення наступного виду робіт за державним оборонним замовленням – «створення нових та нарощення існуючих виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення». При цьому скасувати функцію МЕРТ як державного замовника з оборонного замовлення.

4. включити вартість створення нових та нарощення існуючих виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення у вартість оборонної продукції відповідних замовників, в першу чергу МОУ. **При цьому, врахувати зазначені зміни під час внесення змін до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2016 рік» та у проекті ЗУ «Про Державний бюджет України на 2017 рік» та подальші роки.**

**Директор департаменту
оборони та безпеки**

Віктор ПЛАХУТА